

ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В НАПИСАННІ СУДОВИХ РІШЕНЬ ТА РОЗГЛЯДІ СУДОВИХ СПРАВ

Карпенко Валентин Русланович

*бакалавр, студент заочної форми навчання 1-КМ-4 курсу
Навчально-наукового інституту заочного та дистанційного навчання
Національна академія внутрішніх справ
м. Київ, Україна*

З огляду на перетвореннями в Україні в державній службі, з оглядом на демократизацію суспільства та впровадження інноваційних технологій, варто також розглянути, які інновації можуть бути використані в судовій системі. Оскільки саме завдяки судовій системі застосовується основний принцип демократії, тобто рівність.

У зв'язку з вище вказаним на нашу думку варто дослідити такі інноваційні аспекти як: впровадження штучного інтелекту для слухання судових справ, та написання судових рішень, плюси та мінуси.

Варто розпочати з встановлення визначення штучного інтелекту - штучний інтелект – це теорія і розробка комп'ютерних систем, здатних виконувати завдання, які зазвичай потребують людського інтелекту, таких як візуальне сприйняття, розпізнавання мови, прийняття рішень і переклад між мовами [1].

Отже виходячи з даного визначення можна вказати, що штучний інтелект це програмне забезпечення, яке може володіти інтелектом людини. Якщо звернути на це увагу, то потрібно вказати що штучний інтелект може абсолютно замінити суддів для слухання справ та написання судових рішень. Але це на перший погляд, однак дане рішення також має величезну кількість мінусів.

Одним з можливих плюсів використання штучного інтелекту для написання судових рішення та заміни суддів полягає в зменшенні навантаженості на судову гілку влади. Оскільки на даному етапі судова гілка влади є переважаючою через велику кількість факторів (а саме нестача суддівського корпусу понад 40%, відтік працівників апарату суду у зв'язку з низьким рівнем заробітної плати).

Також до плюсів можна віднести незаангажованість штучного інтелекту, тобто на нього не можливо «повпливати». Але варто зауважити, що ризики «повпливати» все таки існують, оскільки це комп'ютерні технології, які можливо зламати та внести не коректні данні.

Варто також зауважити позитивне використання штучного інтелекту в судовій системі інших держав таких як Китаю, Японії та Великої Британії.

Також технології штучного інтелекту використовуються в правосудді США. Зокрема, за допомогою алгоритму, розробленому Stanford Computational Policy Lab надається інформація судді про оцінку ризиків під час обрання запобіжного заходу [2].

Але на нашу думку потрібно звернути увагу на можливі мінуси в застосуванні штучного інтелекту.

Найперший мінус навколо якого відбуваються найширші дискусії, а саме етичний аспект. Оскільки штучний не має емоцій, то він не може враховувати емоційний аспект. Один з можливих прикладів: справа про видачу обмежувального припису чоловіку який б'є дружину. Доказів даних подій не має. Законе рішення буде відмовити в видачі обмежувального припису. Але суддя, яка має емоції та певні етичні погляди, подивившись на учасників справи та побачивши, що жінці справді потрібна допомога, може вирішити дану справу на користь потерпілої та видати такий припис.

Тобто для використання штучного інтелекту в майбутньому потрібно визначитись, які рішення він має приймати законні чи справедливі.

Також варто взяти до уваги що штучний інтелект не в змозі зрозуміти нюанси юридичної справи, однак експеримент вчених з університетів Лондона, Шеффілда та Пенсільванії певною мірою спростував цю критику. Так, вчені навчили штучний інтелект аналізувати тексти судових справ та на основі певних алгоритмів і закономірностей здійснювати перевірку вже винесених рішень у контексті відповідності їх вимогам Європейської конвенції з прав людини. Штучним інтелектом було проаналізовано 584 справи, які стосувалися випадків катування, приниження гідності, права на справедливий суд та конфіденційності. Загалом штучним інтелектом було оцінено, що у 79% випадків рішення суду були правильними [3].

Також одним з мінусів є персонал який має обслуговувати штучний інтелект. Оскільки в Україні всі справи не переведені в електронний формат та більшість суспільства не готова до переходу на повністю електронний суд.

Варто звернути увагу що є різні категорії судових справ. А саме адміністративні, кримінальні, цивільні, господарські, сімейні.

На нашу думку використання штучного інтелекту можливе не до всіх справ. А саме на нашу думку використання штучного інтелекту до цивільних справ є абсолютно виправданою, оскільки велика кількість справ є ідентичною, наприклад стягнення заборгованості, та як зазначалось раніше етичне питання не постраждає.

Отже, використання штучного інтелекту для написання судових рішень та слухання справ використовувати можливо. Але на нашу думку потрібно удосконалювати систему штучного інтелекту. Хоча як ми зазначали на нашу думку використання штучного інтелекту в деяких категоріях справ не можливе оскільки ризик помилки занадто великий.

Література:

1. Павлюк О. В. Поннятя штучного інтелекту. *Актуальні проблеми приватного права в умовах євроінтеграційних процесів в Україні* : збірник тез доповідей учасників науково-практичного семінару (13 листопада 2020 року) / за заг. ред. М. С. Долинської, І. В. Красницького, Ю. М. Юркевича. Львів: ЛьвДУВС, 2020. С. 99-100. URL: <https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/3306/1/13.11.2020.pdf#page=98>

2. Рибікова Г.В. Використання штучного інтелекту в правосудді: Зарубіжний досвід. С. 281-283. URL: <https://er.nau.edu.ua/bitstream/NAU/50907/1/Рибікова19.pdf>

3. Шишка Н. В. Штучний інтелект в українському правосудді: правові передумови запровадження. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2021. № 3. С. 143-145. URL: <https://orcid.org/0000-0002-3396-4530>

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-351-7-122>

КРИМІНОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ СОЦІАЛЬНОЇ БУМОВЛЕНОСТІ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА УХИЛЕННЯ ВІД СПЛАТИ АЛІМЕНТІВ НА УТРИМАННЯ ДІТЕЙ

Яковлева Тетяна Костянтинівна

аспірантка

Донецький державний університет

внутрішніх справ

м. Кропивницький, Україна

Криміналізація є одним із провідних методів розбудови кримінально-правової політики, що зумовлено створенням нових кримінально-правових заборон, здатних забезпечити посилений захист громадян та держави від суспільно небезпечних посягань. Водночас, необхідно враховувати також потребу у забезпеченні принципу